

[Ole Bjørn Kraft.]

demokratiske partier. Denne forudsætning er nu tilvejebragt ved aftalen om 23 års valgretsalder, og efter næste rigsdagssamling vil vi antagelig, hvis udenrigspolitiske begivenheder ikke griber ind i vore dispositioner, være nået frem til en løsning af de væsentligste indrepolitiske økonomiske spørgsmål.

Det konservative folkeparti finder, at en forfatningsændring trænger sig på af mange grunde. Vor forfatning kan ikke opretholde den høje valgretsalder til landstinget. Det ville være nyttigt, om man kunne give tokammersystemet en bedre udformning. Forholdet mellem den lovgivende magt og administrationen trænger sig i allerhøjeste grad frem og kræver en prøvelse for at hindre en videre udvikling af tendensen til at gøre rigsdagens indflydelse mere og mere formel på vigtige områder. Frihedsrettighedernes sikring, folkeafstemningsprincippets indbygning i forfatningen, arvefølgen m. m. er alle spørgsmål, der efterhånden kræver en stillingtagen.

Under de overvejelser, som vi nu må ind i, vil spørgsmålet om regeringsdannelsen blive et betydningsfuldt emne. Jeg har ved denne rigsdagssamlings begyndelse udtalt mig udførligt om mit partis opfattelse af den udvikling, vi er inde i, og svagheden ved mindretalsregeringer. Jeg kan henvise eventuelle interesserede hertil. Det er et vigtigt spørgsmål, om forholdstalsvalgmåden ikke som sin konsekvens må medføre en ændring af vor hidtidige form for parlamentarisk regeringsdannelse. Jeg har omtalt i denne forbindelse det schweiziske system, og jeg ser med tilfredshed, at disse tanker nu heller ikke er fremmede for andre medlemmer her i salen. En regeringsdannelse, der giver et fastere grundlag for lovgivningsarbejdet og dermed for rigsdagens saglige indsats, må sættes som mål, når vi skal tage disse spørgsmål op til behandling.

Ved hundredåret for vor frie forfatnings indførelse er der i Danmark ikke længere spørgsmål om demokrati eller ikke-demokrati, men om hvorledes vi bedst underbygger og styrker demokratiet. Hertil hører også de rent praktiske former, hvorunder arbejdet i regering og rigsdag foregår. Det er højaktuelle problemer for os i dag. Jeg vil ikke nægte, at jeg har fået indtrykket af, at arbejdet ikke alene har været meget forceret i rigsdagen, men at det også truer med at vokse enkelte af regeringens medlemmer over hovedet. Det synes ikke mindst at være tilfældet for udenrigsministrens vedkommende. Som jeg har nævnt

det, har der været tilfælde, hvor sagerne er blevet meget forsinket i udenrigsministeriet, og det kan for så vidt ikke forbyse, så meget mere som udenrigsministeren nu efterhånden må være her og der og alle vegne. Når vi tænker på fremtiden og på de opgaver, som vil blive stillet udenrigsministeren, f. eks. i De Forenede Nationer, i Marshallhjælpens organisationer, i Det forenede Europas forsamlinger, ved udbygningen af Atlantpagten og det fortsatte nordiske samarbejde, tror jeg, det er nødvendigt at tage spørgsmålet om oprettelsen af en viceudenrigsministerstilling op til overvejelse, hvis arbejdsbyrden ikke skal blive den nuværende udenrigsminister for stor. Også for andre ministres vedkommende burde man måske overveje hjælpeforanstaltninger. Tanken om statssekretærer trænger sig på her. Når jeg tænker på den tid, det har taget og endnu synes at skulle tage blot at få den administrative side af hjemmeforsvaret i orden, og hvor langsomt arbejdet undertiden skrider frem i justitsministeriet, tror jeg, det vil være en hjælp for de pågældende ministre, hvis reformer her blev indført.

Hvad rigsdagen angår, har presset i den sidste måned, som det ofte er diskuteret, været meget stærkt. De foranstaltninger, man hidtil har tænkt på, en tidligere fremsættelse af lovforslag, en jævnere fordeling over året vil efter min opfattelse ikke slå til til at løse de problemer, som her foreligger med hensyn til rigsdagens mulighed for både at få arbejdet færdigt og få det gjort på den rigtige måde, tilstrækkeligt sagligt, tilstrækkeligt indgående. Når det er gået, som det er gået, bunder det ikke i manglen på vilje hos rigsdagen eller hos rigsdagens medlemmer, men, tror jeg, i selve arbejdets form og i rigsdagens tekniske udstyr. Jeg tror, at vor form for udvalgsarbejde efterhånden er blevet forældet og er aldeles utilstrækkelig. Det kan, således som det nu praktiseres, med skiftende udvalg, skiftende ledelse og flere udvalg, der holder møder på samme tid og kun korte møder på en halv time eller et kvarter eller tre kvarter, ikke blive effektivt og sagligt tilfredsstillende. I de andre skandinaviske lande arbejder man med helt andre former, med faste udvalg og helt anderledes, tror jeg, systematisk arbejde og ledelse. Jeg stiller det forslag overfor det høje præsidium, at der nedsættes et mindre udvalg med repræsentanter for hvert af de demokratiske partier til at foretage en prøvelse af hele dette spørgsmål og undersøge, hvorledes arbejdet er tilrettelagt i de andre parlamentariske lande, som vi kan sammenlignes med, i